

Nr 155.

Av herr **Törnkvist** i Karlskrona, *angående allmän tjänstebrevsrätt för rikets sjömanshus.*

I det förslag till ordnande av tjänstebrevsrätten, som framlägges under punkt 55 av statsverkspropositionens sjätte huvudtitel, har ingen ändring vidtagits beträffande sjömanshusen, vilka alltså alltjämt skulle vara tjänstebrevsberättigade allenast beträffande ärenden, som gälla värnpliktigas inskrivning och redovisning m. m.!

Den satta begränsningen är olämplig och i praktiken omöjlig att upprätthålla. Sjömanshusens brevväxling utgöres till väsentlig del av meddelanden rörande sjöfolks på- och avmönstring, vilka de hava att utväxla sinsemellan eller vidarebefordra från rikets konsulat m. fl. till vederbörande sjöruddföringsområdesbefälhavare.

De sålunda förekommande rapporterna avse ofta ett flertal sjömän, men endast i den mån någon av dessa är värnpliktig synes försändelsen få befordras som tjänstebrev. Uppenbarligen måste en dylik särklyvning av den förekommande dagliga korrespondensen i tjänstebrevsberättigade och icke-tjänstebrevsberättigade försändelser medföra en tidsödande och opraktisk omgång.

Statskontoret och generalpoststyrelsen hava framhållit att man i fall då svårigheter förelågo att uppdraga en gräns mellan institutioner, som fullgjorde rent statliga uppgifter och sådana, vilkas uppgifter endast till en del vore statliga, ej borde borttaga tjänstebrevsrätten. Om denna norm tillämpas på sjömanshusen, synes ej tvekan kunna råda, att även dessa böra tillerkännas en obeskuren tjänstebrevsrätt på sätt eljest i allmänhet sker.

De på riksdagens tillskyndan på sin tid tillsatta 1917 års sjömanshuskommitterade hava uppskattat sjömanshusens statliga uppgifter till 75 procent.

Om de återstående till 25 procent uppgående uppgifterna måste sägas, att de också äro av allmän natur; de äro att hänföra till någon av följande ämnesgrupper, nämligen sjömanshusens understödsverksamhet, utfärdande av sjöfartsböcker samt bevis om sjötjänst (för inträde vid navigationsskola), slitandet av tvister mellan befälhavare och besättning o. s. v.

Sjömanshusen åtnjuta för närvarande statsanslag ej endast för dem åliggande bestyr med värnpliktsärenden utan även »för andra dem åvilande uppgifter för statsverkets räkning». Även ur denna synpunkt är begränsningen av tjänstebrevsrätten till allenast värnpliktsärenden oegentlig.

Enligt verkställd officiell uppskattning representerar sjömanshusens nuvarande tjänstebrevsrätt en summa av sammanlagt cirka 6,000—7,000 kronor

för år. Då den alldeles övervägande delen av deras korrespondens redan för närvarande faktiskt befordras som tjänstepost, kan man våga det påståendet att ett borttagande av den hittillsvarande begränsningen ekonomiskt vore så gott som utan betydelse för statskassan (representerande på sin höjd ett årligt belopp av cirka 1,000 kronor för rikets samtliga 47 sjömanshus). Men ur praktisk förvaltningssynpunkt vore av stort värde att få bort en formalistisk och i verkligheten synnerligen besvärlig uppdelning av sjömanshusens korrespondens med därav föranledda omständliga överväganden i vad mån frankeringsfrihet för densamma föreligger.

Jag anser mig alltså kunna på goda grunder hemställa,

att riksdagen måtte uttala sig för att rikets sjömanshus tillerkännas allmän tjänstebrevsrätt samt att alltså nuvarande begränsning av deras tjänstebrevsrätt till allenast värnpliktsärenden måtte bortfalla.

Stockholm den 22 januari 1932.

Algot Törnkvist.